

Christine Manganová

M A

R O

K Ā N

K A



HOST

*Dívka ve vlaku potkala Talentovaného
pana Ripleyho pod marockým sluncem.*
THE TIMES

Christine Manganová
Marokánka

Christine Manganová



Brno 2019

Tangerine

Copyright © 2018 by Christine Mangan

All rights reserved

Cover photo © Jiří Lubojacký, 2019

Translation © Matouš Hájek, 2019

**Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019
(elektronické vydání)**

ISBN 978-80-7577-895-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-896-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-897-0 (Formát MobiPocket)

*Mým rodičům, kteří nepřestali věřit, že to dokážu.
A R. K., navždy.*

PROLOG

Španělsko

Tři chlapi musejí zabrat, aby dostali tělo z vody.

Na první pohled je zřejmé, že patří muži, ale nic víc. Už se do něj stihli pustit ptáci, možná je přivábily stříbrné odlesky spony na kravatě. Ale jsou to jenom straky, říkají si chlapi. „Asi mu přes cestu přeběhla černá kočka,“ pokusí se jeden z nich o vtip. Zvednou tělo a zaskočí je jeho tíha. „Copak mrtví váží víc než živí?“ diví se další z mužů nahlas. Čekají na příjezd policie a usilovně se snaží nedívat dolů, vyhnout se pohledu na prázdné důlky, kde kdysi spočívaly nebožtíkovy oči. Neznají jeden druhého, ale všechny tři teď pojí cosi hlubšího než příbuzenský vztah.

Pravdivý je samozřejmě jen začátek, zbytek jsem si prostě vymyslela. Když tu tak sedím a rozhlížím se po místnosti nebo se dívám z okna, mám na takové věci čas. Scenerie za oknem se mění, ale jinak nic. Někdo by to asi nazval zíráním, ale já bych namítla, že toto je jiné: tak jiné, jako se liší denní snění od přemýšlení.

Venku je horko, blíží se léto. Slunce pomalu zapadá a obloha se barví do zvláštního odstínu žluté, varujícího před bouří na obzoru. Právě v takových chvílích, kdy v těžkém, horkém vzduchu visí tichá hrozba, kdy zavírám oči a nasávám vůni, tehdy si dokážu vybavit Tanger.

Je to vůně keramické pece, něčeho teplého, ale ne žhavého, jako by někdo opékal žužu, jen ne tak sladké. Je v ní cítit závan koření, něco trochu povědomého jako skořice, hřebíček, možná kardamom, a do toho cosi zcela neznámého. Ta vůně mě uklidňuje jako vzpomínka z dětství, do níž se zachumláte a která vám slíbí šťastný konec jako z pohádky. Je to samozřejmě iluze. Pod touto konejšivou vůní bzučí masačky, hemží se švábi a hladové kočky sledují nepřejícím pohledem každý váš pohyb.

Město se většinou jeví jako horečnatý sen, třpytivá fata morgána, o níž jsem málem sama sebe přesvědčila, že bývala skutečná, že jsem v ní žila a že lidé, které si vybavuji, byli z masa a kostí, a nejen průsvitné přízraky, které si vybájila má mysl. Zjistila jsem, že čas plyne rychle a místa a lidi mění na historii a později na historiky. Dělá mi problém vzpomenout si, jaký je mezi nimi rozdíl, mozek si se mnou teď často hraje na schovávanou. V nejhorších chvílích — v těch nejlepších — zapomínám i na ni. Na to, co se stalo. Je to zvláštní pocit. Ona je totiž pořád se mnou, pořád vyčkává těsně pod povrchem, jako by měla každou chvíli prorazit nahoru. Sem tam se ale stává, že si nemůžu vybavit ani její jméno. Rozhodla jsem se tedy poznamenat si ho na cokoli, co mám po ruce. V noci, když jsou sestry pryč, si ho pro sebe šeptám, jako by šlo o modlitbičku, kterou jsem se naučila jako malá, jako bych si tím opakováním měla vytrénovat paměť, abych přestala zapomínat: zapomenout nesmíš, vtlokám si do hlavy.

Ozve se zaťukání a do pokoje vstoupí mladá zrzka s podnosem v rukou. Vidím, že paže má poseté pihami tak hustě, až drobné hnědé skvrnky překrývají bledou kůži pod nimi.

Zkoušela už je někdy počítat? napadá mě.

Sklopím oči, z nočního stolku na mě vykoukne jméno naškrábané na kusu papíru a začne naléhat. Nepatří mně, ale působí důležitě, jako bych si ho měla s někým spojit. Dopřeji své mysli trochu klidu. Tato metoda se mi osvědčila: usilovně se snažím přestat myslet a tajně přitom žhavím mozek na plné obrátky.

Ale nestane se nic.

„Budete snídat?“

Vzhlednu a k vlastnímu údivu před sebou vidím neznámou dívku s tmavě zrzavými vlasy. Nemůže jí být víc než třicet, takže nás dělí jen pár let. Zrzky nosí smůlu, pomyslí si. Nemá se člověk před vyplutím na moře zrzkám vyhýbat? Myslím, že se nejspíš brzy přes moře vypravím, do Tangeru. Teď jsem nervózní a ráda bych, aby to zrzavé zlé znamení odešlo z mého pokoje. „Kde jste se tu vzala?“ naléhám na ni a dávám najevo nelibost nad tím, že se ani neobtěžovala zaklepat.

Přejde mou otázkou bez odpovědi. „Vy dneska nemáte hlad?“ V ruce drží lžíci s nějakou šedou hmotou, snažím se vybavit si její název, ale mysl se mé snaze vzpírá. Naštvaně lžíci odstrčím a místo toho ukážu na útržek papíru na nočním stolku. „Hoďte to do koše,“ řeknu. „Někdo mi tu nechává vzkazy plné nesmyslů.“

Lehnu si zpátky na postel a peřinu vytáhnu až pod bradu.

Myslím, že je léto, ale v pokoji je najednou chladno jako v zimě.



Tanger, 1956

KAPITOLA PRVNÍ

Alice

V úterý jsem chodila na trh.

A spolu se mnou celé město. Začátek ohlašovaly ženy z pohoří Rif scházející slavnostně do údolí s košíky a vozíky plnými ovoce a zeleniny, které jejich osli táhli na zádech. Tanger během trhu ožíval: město zaplavily davy lidí, ulicemi proudili muži i ženy, místní i cizinci, a všichni ukazovali a objednávali, dohadovali se a smlouvali, měnili mince za kousek toho a kousek onoho. V tyto dny jako by slunce svítilo jasněji a hřeji-
věji, cítila jsem, jak se mi opírá do šíje.

Stála jsem u okna, shlížela na ten bobtnající dav a tiše si přála, aby bylo stále pondělí. Věděla jsem však, že pondělí přináší jen klamavou naději a falešnou útěchu, protože po něm nastane další úterý a já budu muset zase čelit chaosu, který teď vířil pode mnou. Budu se muset postavit před neodolatelné rifske ženy oděné do jasných barev, jimiž poutají pozornost a soupeří o ni. Jejich oči budou hodnotit mé fádní, nevýrazné šaty, které se těm jejich nemohou rovnat, a mě ovládne strach, strach, že zaplatím příliš mnoho, aniž si to stihnu uvědomit, že dám prodavači nesprávnou minci, znemožním se, všichni se mi vysmějí a bude jim jasné, jakou chybou pro mě cesta sem byla.

Maroko. Už ten název evokoval obrazy rozlehlé pouštní pustiny a pronikavě rudého slunce. Když ho přede mnou John zmínil poprvé, vyprskla jsem drink, který mi předtím podal, a zakuckala se. Potkali jsme se v hotelu Ritz v londýnské ulici Piccadilly a jenom kvůli tetě Maude: její neustálé naléhání několik týdnů po mém návratu z Bennington College bylo jako bolehlav, kterého se nedá zbavit. Do Anglie jsem se vrátila teprve před pár měsíci, Johna jsem znala ještě kratší dobu, ale v tu chvíli jsem si tím, co cítím, byla jistá: jeho nadšením, jeho energií, která vyplňovala prostor kolem nás a vlnila se v teplém letním vzduchu. Nečekala jsem a pokusila se tu energii zachytit, udržet, ukrást si z ní kousek pro sebe a přitom jsem tomu nápadu dovolila, aby se mezi námi uhnízdil. Afrika. Maroko. O pár týdnů dřív bych se při těch slovech zarazila, o týden později zasmála, ale v tento den, v tuto konkrétní chvíli mi v kontextu Johnova vyprávění, jeho slibů, jeho snů připadala až příliš skutečná, příliš snadno dosažitelná. Poprvé od návratu z Vermontu jsem si uvědomila, že něco chci, aniž jsem přesně věděla co. Měla jsem tehdy podezření, že za tím vůbec nemusí být muž sedící přede mnou, že prostě jen něco chci a je mi jedno, co to bude. Napila jsem se koktejlu, který mi objednal. Šampaňské mezitím zteplalo a vyčpělo a na jazyku i v žaludku jsem cítila jeho kyselou chuť. Než jsem stihla změnit názor, naklonila jsem se dopředu a stiskla mu ruku.

A přestože John McAllister rozhodně nebyl tím, o kom jsem snila — byl hlasitý, družný, neomalený a často lehkovážný —, zalíbila se mi příležitost, kterou nabízel: zapomenout a nechat minulost být.

Nemyslet každíčkou vteřinu na to, k čemu došlo v Green Mountains, mrazivých horách ve Vermontu.

Už to byl rok, ale všechno pořád halila kouřová clona, z níž se mi nedařilo dostat. Bez ohledu na to, jak dlouho jsem se bludištěm potácela. *Je to tak lepší*, řekla mi teta, když jsem jí vyprávěla o mlhavém lesku ulpívajícím na mých vzpomínkách a o tom, že si nevybavuji podrobnosti té děsivé noci ani následujících dní. Nech minulost minulostí, prosila mě, jako by moje vzpomínky byly předměty, které můžu zavřít do krabice a zajistit tak, aby z nich nikdy neuniklo jediné tajemství.

Svým způsobem jsem se k minulosti otočila zády a čelem pak k Johnovi, k Tangeru, ke žhnoucímu marockému slunci. K dobrodružství, které mi sliboval: s žádostí o ruku a opravdovým prstýnkem, přestože místo obřadu jsme jen podepsali kus papíru.

„Ale to nejde,“ protestovala jsem nejdřív. „Skoro se neznáme.“

„Ale to víš, že se známe,“ ujišťoval mě. „Vždyt jsme prakticky příbuzní. Známe se až moc dobře, o tom nepochybuj.“ Šibalsky se na mě usmál.

Jméno si měnit nebudu, na tom jsem trvala. Z nějakého důvodu mi přišlo důležité uchovat si po tom všem nějakou část sebe a své rodiny. A pak tu byla ještě jedna věc a ta se mi vysvětlovala o dost složitěji, dokonce i před sebou samou. Ačkoli tetino opatrovnictví mým vstupem do manželství formálně zaniklo, pořád dohlížela na mé peníze. Jmění rodičů na mě mělo být převedeno až v den mých jednadvacátých narozenin. Změna příjmení by mohla vzbuzovat zbytečné pochybnosti. A proto když jsem se natáhla pro pas, stálo v něm Alice Shipleyová.

Zpočátku jsem si říkala, že Tanger nebude tak hrozný. Představovala jsem si, jak trávíme dny hraním tenisu pod žhavým marockým sluncem, skupina služebných

dělá, co nám na očích vidí, a jak si užíváme členství v soukromých klubech po celém městě. Věděla jsem, že život může vypadat i hůř. Ale John si usmyslel, že chce zažít skutečné Maroko a skutečný Tanger. Zatímco kolegové si najímali levnou marockou výpomoc a jejich ženy trávily dny poleháváním u bazénu a plánováním večírků, John se tomu všemu obloukem vyhýbal. Raději se potuloval po městě se svým přítelem Charliem a trávil hodiny v hammámech a na trzích, kouřil kif v zadních místnostech kaváren a neustále se snažil získat si přízeň místních. O kolegy a krajany se ani jeden z nich nezajímal. Byl to právě Charlie, kdo Johna k cestě do Tangeru přesvědčil: vykládal mu pohádky o kráse Maroka, kde si každý může dělat, co chce, a John se div nezbláznil z místa, které ještě ani neviděl. Ze začátku jsem se opravdu snažila, chodila jsem s ním na bleší trhy pro nábytek a do sůků nakupovat na večeri. Vyseďávala jsem vedle něj v kavárnách, usrkávala café au lait a při tom se snažila přepsat svou budoucnost v rozpáleném a prašném městě, které si John zamiloval na první pohled a které mně neustále proklouzávalo mezi prsty.

Pak ale došlo k tomu incidentu na bleším trhu.

V divoké skrumáži prodejců a stánků, starožitností a haraburdí ledabyly naskládaných ve vrstvách nad sebou jsem se jen na chvíli otočila a John byl pryč. Stála jsem tam, lidé proudili kolem a vráželi do mě ze všech stran. Cítila jsem povědomý nástup úzkosti, ruce jsem zatínala v pěst a do okrajů zorného pole se mi vkrádaly stíny, ty zvláštní, tenoučké přízraky, o nichž doktoři šeptem říkali, že jsou to jen představy, ale které mně připadaly skutečné, fyzické, hmatatelné a které se zvětšovaly, dokud jejich temná těla nezakrývala vše ostatní. V tu chvíli jsem bolestně pocítila, jak daleko jsem od

domova a od života, ve kterém jsem si sebe samu kdysi představovala.

John se potom smál a trval na tom, že odešel jenom na minutu, ale když si se mnou chtěl příště vyrazit, zavrtěla jsem hlavou a později si našla zase jinou výmluvu. Místo toho jsem trávila dlouhé, osamělé a vyčerpávající hodiny objevováním Tangeru z pohodlí našeho bytu. Po prvním týdnu jsem věděla, kolik kroků musím udělat, abych došla z jednoho konce pokoje na druhý — čtyřicet pět, někdy i víc, podle toho, jak dlouhé kroky jsem dělala.

Po nějaké době jsem začala pociťovat, jak nás postupně zaplavují Johnovy výčitky. Naše rozhovory se omezily na praktické záležitosti, tedy na finance, přičemž hlavním zdrojem příjmu zůstávala má renta. John to s penězi neuměl, řekl mi to jednou v žertu, a tehdy jsem se na něj usmála, protože jsem měla za to, že tím myslí svůj nezájem o ně, že si z nich nedělá těžkou hlavu. Jak jsem však zanedlouho zjistila, ve skutečnosti tím myslel, že jeho rodinné jmění je téměř pryč, že mu zbývá akorát na to, aby se hezky oblékal a mohl tak dál předstírat, že má pořád přístup k bohatství, jaké měl kdysi, do něhož se narodil a na které si nepřestal činit nárok. Iluze, došlo mi. A tak jsem každý měsíc bez přemýšlení odevzdala svou rentu, aniž mě zajímalo, za co se peníze utrácejí.

A spolu s penězi mizel každý měsíc i John: mizel do svého tajemného města, které miloval s urputností, jakou jsem já nedokázala pochopit, a sám bloumal ulicemi, zatímco já zůstávala v bytě. Jako svůj vlastní věznitel i vězeň.

Podívala jsem se na hodiny a zamračila se. Když jsem je kontrolovala naposled, bylo teprve půl deváté, teď

se ručičky blížily ke dvanáctce. Zaklela jsem a rozběhla se k posteli sebrat oblečení, které jsem si na ni ráno nachystala. Ještě předtím, než jsem promarnila všechnen ten čas. Slíbila jsem totiž Johnovi, že zajdu na trh. Slíbila jsem sama sobě, že to zkusím. Teď jsem si odhodlaně prohlížela připravené oblečení. Mělo budit zdání obyčejné ženy chystající se na každotýdenní nákupy: punčochy, boty a šaty, které jsem koupila v Anglii, těsně před odjezdem do Tangeru.

Když jsem si šaty přetahovala přes hlavu, všimla jsem si trhlínky na přední straně, v místě, kde krajková vsadka přecházela v límeček. Přimhouřila jsem oči, zblízka se na trhlínku zadívala a při pohledu na zničenou látku jsem se snažila potlačit třes a přesvědčit samu sebe, že to není žádná předzvěst, žádné zlé znamení a že to vůbec nic neznamená.

V pokoji bylo horko, a tak jsem vyšla na balkon. Nutně jsem se v tu chvíli potřebovala vymanit z tísnivého sevření čtyř stěn. Zavřela jsem oči a zoufale se snažila zachytit alespoň náznak vánku. Čekala jsem však marně. Venku nebylo nic, obklopoval mě jen nehybný, suchý žár Tangeru.

Uplynula minuta, po ní další. V tichu jsem poslouchala vlastní dech a najednou mě přepadl zvláštní pocit, že mě někdo sleduje. Otevřela jsem oči a bleskla pohledem dolů na ulici. Nikdo tam nebyl. Jen několik místních obyvatel pospíchalo na trh, který se pomalu chýlil ke konci. „Musíš se sebrat,“ zašeptala jsem a zamířila zpátky do bezpečí našeho bytu. Navzdory vlastním slovům jsem za sebou s bušícím srdcem pevně zavřela okna. Podívala jsem se na hodiny, bylo půl druhé. Trh počká, řekla jsem si.

Věděla jsem, že bude muset. Třesoucíma se rukama jsem zatáhla závěsy, aby dovnitř nepronikl ani jediný paprsek světla.

KAPITOLA DRUHÁ

Lucy

Stála jsem opřená o zábradlí a slunce pálilo. Cítila jsem, jak kolébaní pode mnou nabírá na síle, a žaludek jsem měla jako na vodě. Trajekt se cukavým, nemotorným pohybem blížil k cílové stanici, k Maroku. Už několik měsíců jsem snila o krásných, velkolepých ukázkách maurské architektury, spletitých zákrutách rušných sůků, barevných mozaikách a pestrých uličkách. Rychle jsem popadla kufr a zařadila se do fronty, která už se pomalu začala tvořit, natahovala jsem krk a nemohla se dočkat, až poprvé spatřím skutečnou Afriku. Její vůně už byla ve vzduchu, vábila nás z břehu příslibem čehosi neznámého a nesrovnatelně hlubšího a bohatšího, než co jsem kdy zažila v chladných ulicích New Yorku.

A taky tu, někde uprostřed pulzujícího města, byla Alice.

Při vystupování z lodi jsem v davu hledala její tvář. Za těch několik hodin na vlnách jsem samu sebe přesvědčila, že i po tom všem by mi přece jen mohla přijít naproti. Nikdo tu však nebyl. Ani jediný povědomý obličej. Postávaly tu jen desítky místních mladíků i starců, kteří se mě i ostatní vystupující turisty snažili přesvědčit, abychom zaplatili za některou z nabízených služeb. „Nejsem průvodce, jsem jen zdejší, každý mě tu zná.

Vezmu vás na místa, o kterých průvodci nevědí.“ Když to nezabíralo, přišlo na řadu zboží: „Nepotřebuje madam peněženku?“ A na muže kráčejícího za mnou: „Nepotřebuje monsieur pásek?“ Muži rozevírali hábity, vytahovali z nich další a další předměty a mávali jimi před očima pokorných cestujících. Šperky, drobné předměty vyřezávané ze dřeva i zvláštní hudební nástroje zcela cizí západnímu oku. Stejně jako ostatní jsem i já tyto cetky mávnutím ruky odmítla.

Tangeru se věnovalo jen minimum knižních průvodců, ale já jsem vystopovala veškerou dostupnou literaturu a řádek po řádku vstřebala informace o městě, které jsem měla již brzy nazývat domovem, byť jen dočasným. Četla jsem Whartonovou i Twaina a jednou ze zoufalství i pár stránek z Hanse Christiana Andersena. Vcelku překvapivě mě právě on nejlépe připravil na tento nápor dychtivých průvodců, na drtivou přílivovou vlnu tváří, které se snášely na přistávající loď jako kobylinky, připravené a schopné nabídnout naivním a neznalým cestovatelům své služby. Jedna z těch charakteristik platila bezpochyby i pro mě, ale rozhodně ne ta druhá. Byla jsem připravená, odhodlaná, vyzbrojená slovy a vyčtenými znalostmi, které mě měly ochránit před tímto chaosem. Přesně jsem věděla, do čeho z bezpečí a relativního klidu trajektu vystoupím. A přesto mě nic nemohlo připravit dostatečně. Whartonová, Twain, a dokonce ani Andersen. Jejich slova v roli mečů a štítů selhala.

S rukama křečovitě svírajícíma mapu, jakýsi symbol mého odhodlání, jsem se snažila pouličním prodejčům uniknout. Zavrtěla jsem hlavou, zamumlala nejprve francouzsky *non, merci*, pak španělsky *no, gracias* a na konec ze zoufalství jediná arabská slova, která jsem se

před cestou naučila — *la, šukran*. Nic nepomáhalo. Krá-
čela jsem dál, odhodlaná prokletit si cestu z přístavu
do medíny. Většina prodejců své snažení vzdala, ale pár
z nich mě sledovalo dál od břehu až k cestě stoupající ke
starému městu. „Zabloudila jste? Potřebujete pomoc?“
Nakonec zbyl už jen poslední muž, který odmítal odejít.
Ze začátku se držel docela zpátky, pomalu mě následo-
val a zvolňoval tempo tak, aby svými kroky kopíroval
ty mé. Anglicky uměl lépe než ostatní a obratně toho
využíval. Nepřestával drmolit o místech, kam mě zave-
de, místech, kam se jiní turisté nikdy nepodívají.

Pokoušela jsem se ho ignorovat, setřást ze sebe to
nesnesitelné horko, z něhož mi začínaly červenat tvá-
ře, nevnímat hejna much, která číhala snad v každém
koutě, a pokračovat dál v cestě do klikatícího se laby-
rintu města. Po několika minutách mě však předešel
a zastoupil mi cestu, takže jsem se zmateně zastavila
a pevně sevřela své jediné zavazadlo. Pokusila jsem se
ho obejít, ale nepustil mě.

„Ano,“ řekl mi s úsměvem, „jsem jako komár, já vím.“
Naklonil se ke mně a já na tváři ucítila závan jeho teplé-
ho a vlhkého dechu. „Poslechněte, paninko. Lepší mít
jednoho komára u sebe, víte proč?“ Odmlčel se, jako
by čekal na odpověď. „Jeden komár totiž udrží ostatní
komáry v dostatečné vzdálenosti.“ Usmál se, pohodil
hlavou a vyrazil ze sebe uchechtnutí, jehož ostrý, ne-
čekaný zvuk se odrazil od okolních zdí, a já vyrazila,
zakopla a kolenem dopadla na tvrdou prašnou cestu.
Vedle mě se žuchnutím přistál můj kufr.

Vykřikla jsem a rychle začala obhlížet škody. Komá-
rovu nataženou ruku jsem odmítla. Mé nové hnědošedé
punčochy, za které jsem zaplatila celý dolar padesát,
protože prodavačka trvala na jejich prvotřídní kvalitě,

byly zničené, natržené těsně nad kolenem, odkud se oko táhlo dolů. S rostoucím zděšením jsem si všimla ošklivé červené ranky, která jako by chtěla začít krváčet. „To je den,“ zabručela jsem.

Komár přistoupil blíž ke mně, jako by vycítil moje rozpaky, mé znepokojení. „Vypadáte bezradně,“ zašepтал hlasem, který byl náhle hluboký a naléhavý. Jako by si má nová situace žádala takovou teatrálnost. „Máte představu, co hledáte, mademoiselle?“

Na ta slova jsem se na chvíli zarazila, jen na chvíli, a zamyslela se, co vlastně dělám v této zvláštní cizí zemi, o níž jsem tak často snívala a která časem získala blyštivou, nereálnou podobu pokaždé, jakmile se mi zhmotnila v hlavě. Nepřipadala mi skutečná dokonce ani teď, kdy o její existenci nebylo pochyb. Srdce jsem cítila až v krku, ale pak jsem přímo před sebou uviděla její mlhavý obrys.

„Ano,“ řekla jsem Komárovi hlasem posíleným náhlým odhodláním a vědomím cíle. Zvedla jsem se a rychle kolem něj prošla tak, aby se naše ramena dotkla a on mohl pocítit sílu toho nárazu, váhu mého těla na svém. Zaznamenala jsem jeho šokovaný výraz. „Ano, vím přesně, co hledám.“

Komár pokrčil rameny a líným krokem konečně vyrazil pryč.

Afnita. To slovo jsem si vyhledala ve slovníku, když jsem byla v prvním ročníku na Bennington College, škole, která sestávala z podivného shluku budov zdánlivě ztraceného uprostřed pohoří Green Mountains ve Vermontu. *Spontánní nebo přirozená přitažlivost či náklonnost. Podobnost charakteristik naznačující vzájemný vztah.* Začala jsem hledat další podobná slova. *Inklinace.*

Symbióza. Všechna jsem si je zapsala do notýsku a ten jsem pak s sebou nosila z knihovny do učebny a zpět. Desky s roztrpenou modrou kůží jsem si tiskla k hrudi a pečlivě je chránila a dávala pozor, abych sešit nikde nezapomněla. Svou pokladnici objevených a milovaných slov. Často jsem si je pročítala, ráno před začátkem výuky i večer před usnutím. Šeptala jsem si je, jako by mě z jejich znalosti měl někdo zkoušet, jako by byla nedílnou součástí mého vzdělání, mého přežití na vysoké škole.

Na slovo *afinita* jsem narazila pár týdnů po setkání s Alicí. Ta chvíle mi připadala výstižná, jako popis pro situaci, o níž jsem ještě netušila, že ji budu chtít popsat. Vztah, který se mezi mnou a Alicí během několika málo týdnů rozvinul, vzájemná slabost jedné pro druhou, přesahovaly hranice racionálního popisu. Afinitu jsem považovala za dobrý začátek.

Potkaly jsme se první den na škole. Alice stála v chodbě dřevěného domku, který nám přidělili. Všechny takové domky sestávaly ze dvou podlaží a na každém z nich bylo něco přes deset pokojů, dole pak navíc i společenská místnost s velkým krbem. Se stohem učebnic v rukou hledala náš pokoj a vypadala při tom, jako by ze všeho nejradši zmizela. A skoro se jí to dařilo, horní část těla a obličej nebyly za knihami, které pro ni už na první pohled byly příliš těžké, téměř vidět. Věděla jsem, že je to má spolubydlící, na setkání jsme se domluvily dopředu a před příjezdem do školy jsme si vyměnily několik dopisů i s fotkami, abychom se poznaly. A přesto jsem si nedokázala pomoci a čekala jsem, otálela, oddalovala tu chvíli, co nejvíc to šlo. Nechtěla jsem jít za ní, pomoci jí a představit se, ještě ne.

A tak jsem čekala. A pozorovala ji.

Nic útlejšího než její kotníky a zápěstí jsem do té doby neviděla. Bylo pořád léto a její baletní sukně vznášející se v úrovni lýtek a tenká košilka s krátkým rukávem tuto znepokojivou útlost ještě zvýrazňovaly. Kudrliny se zdály být spíš umělým výtvozem než přirozenou vlastností jejích dlouhých plavých vlasů. Když se ke mně konečně otočila, všimla jsem si jejího laku na nehty s téměř nepostřehnutelným, světle růžovým odstínem. Podobně nenápadný byl i její make-up. Na chvíli jsem zaváhala, má-li vůbec nějaký na tváři, ale skutečně měla, sice takřka neviditelný, ale měla. Byla upravená pečlivě, ale zároveň tak, aby si toho ostatní nevšimli. Žádná část jejího vzhledu se nedožadovala pozornosti, žádná nechtěla být příliš na očích, přesto však vše na takovou pozornost čekalo.

Z toho jsem poznala, že je zvyklá na lidi, kteří se na ni takhle dívají, že je zvyklá se před ostatními takhle prezentovat. A ze způsobu, jakým se rozhodla tuto sebe-prezentaci pojmout, jsem vyčetla, že nikdy nemusela pracně shánět peníze na nájem nebo se strachovat o to, co jí zbývá ve spíži a jestli s tím vystačí alespoň týden, a nejen den či dva. A přesto jsem k ní necítila odpor jako k některým jiným dívkám, které jsem do té doby potkala. Tato nepůsobila škodolibě ani rozmazleně, nebyla z ní cítit nadřazenost. Ostatní děvčata na škole se neustále snažily dokázat, že jsou lepší než ostatní, chlubilily se rodinnými dovolenými a přátelstvím s lidmi, jejichž jména měla v ostatních vyvolat strach a obdiv. Jak jsem brzy zjistila, Alice nebyla jednou z nich. Zatímco ostatní holky se nad stipky, jak říkaly dívkám na stipendiu, povyšovaly, Alice se ke mně chovala jako k sobě rovné. Když jsem ji ten den pozorovala, ještě než jsme se poprvé pozdravily, připadala mi milá, dokonce osamělá.

Tehdy jsem se vrátila do pokoje a předstírala, že si prohlížím holé bílé stěny, a celou dobu jsem přitom zadržovala dech, čekala, až za mnou přijde, a najednou mě přepadla obava, že budu-li vyčkávat příliš dlouho, budu-li otálet jen o chvílku déle, dá přede mnou přednost někomu jinému. Když se pak konečně objevila ve dveřích, usmála jsem se a promluvila. „Jsem Lucy Masonová,“ představila jsem se a vykročila jí vstříc s napřaženou rukou a pocitem, jako by všechna slova, která chci říct, byla zamotaná a zapletená do tohoto jediného gesta, na němž tím pádem záleží všechno, celá naše budoucnost. Připadalo mi, že nejistota, jestli přijme mou napřaženou ruku, kam nás to zavede a jak se bude naše společná cesta vyvíjet, trvá celou věčnost, ale nejspíš to ve skutečnosti byl jen okamžik.

Odsunula učebnice stranou a na tváři se jí ihned rozzářil úsměv. „Bála jsem se, že jsi zapomněla,“ pronesla s dokonalým britským přízvukem a pečlivou artikulací a začervenala se. „Jsem Alice. Alice Shipleyová.“

Dlaň měla teplou. „Ráda tě poznávám, Alice Shipleyová.“

Druhý den ráno jsem se pečlivě oblékla.

Posbírala jsem všechny věci v říadu, kde jsem se na noc ubytovala, abych se po cestě mohla převléknout, odpočinout si a nemusela se u Aliciných dveří objevit s roztrhanými punčochami a neupravenými vlasy. Než jsem se přesvědčila, že jsem nic nezapomněla, a zabouchla za sebou dveře, několikrát jsem pokoj prohlédla.

V medíně jsem se postavila do fronty u jednoho ze stánků a objednala si snídani. Spletený chléb neznámého vzhledu, posypaný sezamovými semínky a plněný

pastou připomínající datle. Stála jsem opřená o zeď a zřetelně cítila tu zvláštně okoralou strukturu těsta, které se mi lepilo na jazyk a vnitřní stranu tváří, a každou chvíli jsem přestávala jíst, abych se napila café au lait, jež jsem si objednala spolu s chlebem. Pohledem jsem bloumala po ulici.

Pozorovala jsem turisty v kavárnách usrkávající mátový čaj, skupinku místních, kteří vykládali zboží a přímo z oslího hřbetu ho nosili do obchodu, a pak se mé oči setkaly s jeho očima.

Seděl pár metrů ode mě u jedné z kaváren lemujících náměstí. Vysoký, tmavý, i když ne tak pohledný jako jiní, zřejmě místní, ale nebyla jsem si jistá. Klobouk, jehož vršek obepínala zářivě fialová stuha, měl stažený do čela. Ještě chvíli jsem zůstala stát na místě. Cítila jsem na sobě jeho oči a přemýšlela jsem, co na mně vidí, co přilákalo jeho pozornost. Pravdou bylo, že jsem ranní přípravě věnovala obzvláštní péči a oblékla si své jediné slušné šaty, které jsem koupila před cestou přes oceán a jejichž cena vysála poslední zbytek mých skromných úspor. Levou rukou jsem si uhladila sukni, dopila jsem kávu a vyrazila ven z medíny, daleko od zvědavého pohledu toho muže.

Skoro hodinu jsem chodila ve vlastních stopách a ignorovala při tom úsměšky číšníků, navlečených navzdory spalujícímu žáru do formálních obleků a krátkých kravat, jejichž restaurace jsem opakovaně mýjela. Na chvíli mě přepadla šílená představa, že všechny cesty vedou do Petit Socco, ale pak jsem to našla. Alicin byt se nacházel mimo chaos, do kterého jsem původně vstoupila, kousek za medínou a západně od kasby. Quartier du Marshan, tvrdil můj průvodce. Pocítila jsem zvláštní proměnu dlouho předtím, než jsem si uvědomila, že

k nějaké změně opravdu došlo. Okolí bylo zelenější, ulice lemované stromy, ačkoli jich stále nebylo moc a jejich listy mi nepřipadaly nijak povědomé. Najednou jsem pocítila lehkost, jako by všechno napětí, které jsem cítila v ramenou, nebo spíš uprostřed, mezi lopatkami, jako by se s ubývajícími metry pozvolna vytrácelo. Možná je to prostě tím, že se blížím k ní, napadlo mě, když jsem zastavila, abych si na chvíli odložila kufr a popadla dech.

Budova nebyla ničím nápadná, mezi ostatními nijak nevyčnívala. Kvádry ze světlého kamene zdobené kovnými balkonky a velkorysími okny by se neztratily ani v Paříži, pomyslela jsem si. Že mi její dům bude připadat povědomý, se dalo očekávat, přesto jsem nemohla potlačit mírné zklamání. Dostat se až sem mi trvalo tak strašně dlouho, měsíce plánování a spoření, hodiny strávené na lodi, ve vlaku a znovu na lodi. Oblečení jsem měla pokryté vrstvou špíny a myšlenky unavené a otupělé poznáváním nové země. Na konci své dlouhé cesty jsem očekávala něco víc, třpytící se bránu, velkolepý palác, cokoli, co by nekompromisně a s jistotou říkalo: tady je tvá odměna, konečně jsi došla k cíli. Zazvonila jsem na zvonek.

Chvíli se nedělo nic. Cítila jsem, jak se mi zrychluje tep. Možná se vrátila zpátky do Evropy! Nebo mám třeba špatnou adresu! Pohlédla jsem na útržek papíru, který jsem svírala mezi prsty. Inkoust byl vybledlý z neustálého skládání a rozevírání. Představila jsem si, že bych se musela otočit a vrátit zpátky do přístavu, koupit si lístek na další trajekt a ignorovat při tom úšklebky námořníků, kteří mě před chvílí přivezli sem a kteří se teď vysmívají mé poráženecké plavbě zpět. Zavřela jsem hlavou. Vůbec to nešlo. Pomyšlení na New York,

na další nudnou šedivou zimu, která už byla na obzoru, na tísnivé pokoje, jež jsem si pronajímala v různých penzionech po celém městě, na zvuky desítek a desítek žen a neustálé klapání jejich podpatků na chodbách. A pak ten zápach. I navzdory odpolednímu horku jsem se zachvěla. Ten zvláštní zápach parfémů, jenž se táhl za každou z nich a který se nejsilněji soustřeďoval na společných toaletách. V tom štiplavém zápachu bylo vždy něco přesládlého, jako by něco začínalo tlít. Ušklíbla jsem se. Ne! Nevrátím se, ať už se stane cokoliv.

„Ano?“

To slovo jsem zaslechla ještě předtím, než jsem uviděla ji. Zaklonila jsem hlavu a slunce mě oslepilo. Rukou se mi podařilo svit aspoň zčásti zakrýt, takže se přede mnou objevila její silueta obklíčená jasnými bílými pruhy.

„Alice,“ řekla jsem, aniž jsem zvýšila hlas, a tu krátkou chvilku jsem si užívala zvuk jejího jména. „To jsem já.“

Stála ode mě vcelku daleko, tudíž jsem si nemohla být úplně jistá, ale zdálo se mi, že jsem zaslechla prudké nadechnutí, a jen s obtížemi jsem pak skrývala potěšení, že se mi ji podařilo překvapit. „No?“ zeptala jsem se po chvíli už trochu hlasitěji. „Mám za tebou vyšplhat?“

Po tváři jí přeběhl neklidný úsměv. „Ne, ne, jistěže ne.“ Stála za železným zábradlím, jehož prohnuté křivky vzdáleně připomínaly břechtan a které jí nesahalo ani k pasu. Rukama se chytla za krk, jako vždy, když byla nervózní. „Chvilku počkej, hned jsem u tebe.“

Během čekání jsem pocítila nepatrné tepání v uchu. Jako dítě jsem na uši hrozně trpěla a také v období dospívání se mi stejná bolest v určitou část roku vracela a hnala mě k doktorům. Ale bez ohledu na to, jak často

jsem k nim chodila, vždy se na mě jen usmáli, zakroutili hlavou a cestou ke dveřím mě ujistili, že všechno je v naprostém pořádku. Jeden z nich mi věnoval víc času a vysvětlil mi, jak si přiložit prst těsně nad lalůček a jemně za něj zatáhnout. „Pokud ucítíte bolest,“ řekl mi, „znamená to zánět. V opačném případě je to jen...“ Nechal slova vyznít do prázdna, aniž myšlenku dokončil. Později mi naznačil, že obdobné příznaky zaznamenal u jisté skupiny svých pacientů: šlo o nervové onemocnění, které postihovalo pouze inteligentnější část jeho klientely. Měla jsem podezření, že tuto poznámku utrousil spíš proto, aby sám sobě zalichotil, sám sebe přesvědčil o kvalitě praxe, kterou vybudoval, než že by mi opravdu toužil pomoci. Přesto jsem dole před domem při čekání na Alici naučený pohyb opakovala, hledala jsem zdroj bolesti a náznak toho, že zánět nade mnou získal kontrolu. Nic jsem neobjevila, ale tepavá bolest přesto neustávala.

Když se Alice objevila ve dveřích, působila trochu zadýchaně. Tváře měla červené a pod krkem se jí objevila nepatrná vyrážka. Jestliže se cítila nesvá, měla vždy tendenci škrábat se na jednom a tomtéž místě, v prohlubni mezi klíčními kostmi. Uvažovala jsem, zda se škrábala už před mým příjezdem, nebo až po něm, nebo jestli jí kůže zrudla jednoduše z poledního horka, které se tetelilo ve vzduchu kolem nás.

Vypadala na chlup stejně, jak jsem si ji pamatovala. Ano, uplynulo teprve něco přes rok, ale zároveň se toho mezi námi odehrálo tolik, že mi připadalo, jako bychom se nyní potkávaly v úplně jiném životě. Pořád byla tak drobounká. Věděla jsem, jak nenávidí francouzské slovo *petite*, ale trefnější označení pro ni

neexistovalo. S menším vzrůstem a světlými vlasy si stále udržovala dívčí vzhled, na nějž si kdysi často naříkala. Kolem krku, těsně nad klíčními kostmi, jí visel perlový náhrdelník. Zaskočilo mě, jak nepatřičně perly působí, z nějakého důvodu vůbec nezapadaly do okolní scenerie. Odolala jsem náhlé a nepochopitelné touze se jich dotknout, strhnout jí je z krku a sledovat, jak cinkají o zem a kutálejí se do záhybů a skulin ulice.

„Vypadáš nádherně,“ nahnula jsem se k ní a políbila ji na obě tváře. „Tak dlouho jsme se neviděly.“

„Pravda,“ zašeptala a její pohled působil zároveň jasné, ale i nepřítomně. „Jistě, pravda.“

Cítila jsem pod rukama její vystouplé kosti. Couvla zpět do dveří, překročila práh a z jejích pohybů vyzařovaly obavy, které by, jak jsem tušila, sama raději skryla. Alice mi pokynula, abych šla za ní, a já vyrazila, nechala jsem se vést vzhůru po úzkém schodišti a poslouchala varování, kde našlapovat opatrně, a omluvy za zchátralý stav domu, jimiž prokládala své instrukce. Když byla nervózní, mluvila vždy trochu chaoticky. „Je to nádhra, to jistě, ale zoufale potřebuje opravit. Říkala jsem to Johnovi několikrát, ale vůbec mě neposlouchá. Dokonce mi přijde, že se mu to takhle líbí. Takhle prý žijí všichni umělci. Nejspíš spisovatelé. Snad milionkrát už mi opakoval jejich jména, ale nejsem schopná si je zapamatovat. I když to je spíš tvoje parketa. Zeptáme se ho, až přijde domů z práce.“

John. Muž, jehož Alice poznala po odjezdu z Benningtonu, muž, který — jak jsem se teprve nedávno dozvěděla — stál za jejím odchodem do Maroka.

„Je doma?“ zeptala jsem se.

„Kdo?“ zamračila se Alice. „Aha, John. Ne, ne, ten je v práci.“

„A jak se mu daří?“ zeptala jsem se, jako bychom byli staří známí. Slova však zněla neupřímně, a tak jsem je rychle zamluvila. „A co ty, jak se daří tobě?“

„Dobře. Oběma se nám daří docela dobře,“ vyhrkla a slova se ztrácela v jejím dechu. „Co ty?“

„Mám radost, že jsem v Tangeru,“ usmála jsem se. *S tebou.*

Ten dovětek jsem vyslovila jen v duchu, ale vnímala jsem, jak silně mi rezonuje v hrudi. Vlastně jsem byla napůl přesvědčená, že ho slyšela i ona. A pokud neslyšela, možná alespoň cítila.

V tu chvíli jsem si všimla, že jsme došly až do bytu. Stály jsme v předsíni na dřevěné podlaze pokryté kobercem se spletíým vzorem, ztěžklé zavazadlo jsem stále svírala v ruce. Zarazilo mě, že mi s ním nepomohla a neuvedla mě do pokoje pro hosty, abychom se mohly posadit, vydechnout si a začít si vyměňovat zážitky, jak jsme byly zvyklé ze starých časů. Ano, možná jsem měla přehnaná očekávání, že se věci jednoduše vrátí do starých kolejí, ze kterých vybočily té děsivé noci. Ale nemohla jsem si pomoci. Naděje ve mně nezemřela, jen živořila pohřbená ve vykotlané dutině mého hrudníku. Něco v jejím držení těla, ve způsobu, jakým se pohybovala — jako lapený a vyděšený ptáček, napadlo mě —, mě však přivedlo k myšlence, že problém může spočívat nikoli v tajemstvích mezi námi dvěma, ale v něčem docela jiném.

Alicino stěhování do Tangeru mě nepřestávalo udivovat, zvláště když jsem si vybavila tu starou potrhounou mapu, která mi v Benningtonu visela nad postelí. V průběhu let jsme si z ní vytvořily hrací pole a zapíchávaly do ní špendlíky, které lehce pronikaly do laciné bílé omítky a označovaly místa, kam jsme se chtěly podívat

po škole. Budoucí společná dobrodružství. Pro Alici to byla Paříž, a když se zrovna cítila obzvláště odvážně, tak Budapešť. Ale nikdy Tanger. Já jsem své špendlíky zapíchla do exotičtějších končin: Káhira, Istanbul, Atény. Místa, která mi dřív připadala vzdálená a nedosažitelná, ale ne s Alicí po boku.

„Po škole tě vezmu do Paříže,“ řekla mi jednou večer, nedlouho po našem seznámení. Seděly jsme za Koncem světa, pruhem země v místě, kde končil trávník před kantýnou a kde se terén na první pohled náhle propadal — když se však člověk podíval dolů, viděl jen otevřenou krajinu s mírně se svažujícími kopci. Fata morgána. Iluze. Už padla noc, vlhkost z trávy prosakovala bavlněnou tkaninou deky, na níž jsme seděly, my ale zůstaly a její dotěrnosti si bezstarostně nevšímaly.

Místo odpovědi jsem jí stiskla ruku. V té době už jsem věděla o svěřeneckém fondu, který byl v jejím jménu ustaven, i o šecích vypsaných pečlivým starosvětským rukopisem na celé její jméno, Alice Elizabeth Shipleyová, na nichž jí vždy začátkem měsíce chodilo kapesné. Ale nabídka, jakou mi učinila, to, že na takový výlet pozvala dívku, již znala sotva pár týdnů, bylo proti všem pravidlům, která jsem znala. Srdce se mi sevřelo, jako by odmítalo uvěřit, že existují lidé schopní takové velkorysosti, takové laskavosti, když z mé vlastní minulosti takové příklady neznalo. Narodila jsem se v jednom městečku ve Vermontu, jen pár kilometrů od mé nynější školy, a celý život jsem za svůj domov považovala místo, kterým ostatní jen projížděli na cestě za něčím nesrovnatelně lepším. Tuto šanci mi poskytlo stipendium, vytrhlo mě z tísnivého, dusivého bytu nad autodílnou a zaneslo jen o pár kilometrů dál, třebaže do úplně jiného světa.

Na Paříž však nikdy nedošlo.

Namísto toho odjela Alice do Tangeru, do místa, kam si na naší mapě nikdy špendlík nezapíchl. A ke všemu jela beze mě.

„Co děláš v Tangeru, Lucy?“ vytrhla mě Alice ze snění.

Rychle jsem zamrkala, její otázka mě překvapila. „Přijela jsem tě navštívit, co jiného?“ Usmála jsem se a zadržávala se při tom na slovech, jejichž emotivní náboj jsem se pokoušela zakrýt.

V tu chvíli jsem se na Alici poprvé podívala, myslím opravdu podívala. Od doby, kdy jsme se viděly naposledy, trochu pohubla, toho už jsem si všimla předtím, ale byla také bledší, což vzhledem k africkému klimatu působilo zvláště. Pod očima se jí rýsovaly tmavé kruhy a připadalo mi, jako by se už nějakou dobu pořádně nevyspala. Prsty si stále poklepávala na stejném místě pod krkem a pokožka už se jí tam od mého příchodu zbarvila do červena. Přes pokročilou denní dobu na sobě měla žlutý župan, který byl v pase převázaný obyčejnou stuhou a spadal jí až po kotníky. Tvář měla čistou, bez sebemenšího líčení, a její vlasy, kdysi krásná hustá změť blondátých loken, byly teď kratší a zplihlé. Soudě dle jejich zašlého vzhledu by si zasloužily pořádně umýt.

„Alice, je všechno v pořádku?“ Popošla jsem blíž a položila kufr na zem.

„Ale ano, to víš, že je.“ Už zase ta rychlá mluva.

„Řekla bys mi to, vid'? Kdyby se něco dělo. Mezi tebou a Johnem...“

Trhla sebou. „Ale ne, ne. Všechno je v pořádku. Opravdu. Jenom jsi mě překvapila, to je celé.“ Usmála se, ale v jejím hlase jako bych slyšela cosi úsečného, chladného.

Pak se však uvolnila v ramenou, přestala se křečovitě usmívat a poprvé se zdálo, že mě doopravdy vnímá: od mého čerstvě natupírovaného účesu, který držel jen díky značnému množství laku na vlasy, ačkoli už se v horku začal pomalu vlnit, až po tmavé šaty s páskem, které mě stály tolik co měsíční nájem. Uvědomovala jsem si, že už dávno nejsme na škole, přesto jsem při pomýšlení, že Alici po víc než roce uvidím, toužila dát najevo, jak dobře se mi celou tu dobu vede. Ne snad samolibě, jako to dělala většina dívek, které se před ostatními chvástaly svými úspěchy, jen aby v nich vyvolaly závist. Takhle ne. Chtěla jsem Alici ukázat, jak moc pro mě společně strávené dny a noci na škole znamenaly a že naše snění o budoucnosti nebyl jen snílkovský způsob trávení času. Všechno jsem myslela vážně, každé slovo. To jsem jí chtěla ukázat. To, že jsem nikdy v ničem z toho nelhala, i přes to vše, k čemu mezi námi došlo.

„Vypadáš dobře, Lucy,“ odtušila, i když mi připadalo, že to zní spíš jako ústupek, jako by jí slova vyšla z úst navzdory jejímu přesvědčení, a ne z něj.

„Ty taky,“ přispěchala jsem s vlastní lichotkou a neřešila při tom, jestli se ona do té své musela nutit, nebo ne. Měla jsem však podezření, že obě víme, že se jedná o pouhou zdvořilost.

Znovu se usmála tím nepřístupným úsměvem, který jsem často vídala během prvních dnů na škole, kdy jí maskovala stydlivost a nejistotu. Za čtyři roky studia se dokázala téměř všech projevů nízkého sebevědomí zbavit, teď však byly zpět a jeden po druhém vyplouvaly na povrch. „Nabídla bych ti čaj,“ vyhrkla, jako by se úzkostlivě snažila vyplnit každou chvíli ticha, „ale obávám se, že John zase zapomněl na plynovou bombu.“

Dokud nepřinese novou, nemůžu ani uvařit vodu. Ale nestůjme tady, pojď se posadit. Udělám nám k pití něco jiného,“ navrhla a natáhla se pro můj kufr.

Zastavila jsem ji a trvala na tom, že si ho odnesu sama. Bála jsem se, že by se jí pod tou tíhou podlomila kolena. Když se otáčela, zadívala jsem se jí na ramena, na tenkou látku šatů, zpod níž zřetelně vystupovaly hrbolky kostí. Všimla jsem si jejích ostře řezaných, propadlých tváří, špičatých loktů i sotva znatelného, ale přesto patrného třasu rukou.

„Nechce se mi věřit, jak dlouho už to je,“ pronesla jsem, zatímco jsem za ní kráčela chodbou. Cestou jsem si uvědomila, že v bytě není snad jediný milimetr volného místa, člověk prakticky nemohl udělat krok, aniž zakopl o nohu židle nebo polštářek z podnožky. Brzy jsem zjistila, že bezpečné nejsou ani stěny. Horní vrstvu výmalby překrývala ještě další vrstva složená z nejrůznějšího harampádí. Připadalo mi, že zvláštní pozornosti se tu těší talíře. Stříbrné, měděné, porcelánové, některé malované, jiné nezdobené visely v řadách nad sebou na jasně natřených stěnách bez řádu, alespoň bez takového, který bych dokázala odhalit.

„Já vím,“ odpověděla konečně. „Připadá mi, že od Benningtonu uběhla celá věčnost.“

Došly jsme do salonu a já položila kufr na koberec. Uplynulo pár vteřin, během nichž jsme se obě rozhlížely po pokoji, jako by se návod, jak obnovit naše přátelství a znovu k sobě najít cestu, skrýval někde v jeho prasklinách, v tomhle cizím městě.

„Dojdu nám pro ty nápoje,“ prohlásila a odhodlaně vyrazila ven z místnosti.

„Děkuju, Alice.“ Natáhla jsem ruku a zavadila o její paži. Na můj dotek reagovala cuknutím, nepatrným po-

hybem směrem ke mně. „Určitě je všechno v pořádku, Alice?“ zeptala jsem se a přešla do šepotu.

Nejdřív se na mě nepodívala, ale pak pomalu pozvedla svůj úzký obličej s vpadlými tvářemi a stále zářícíma, jasnýma očima. „Samozřejmě, Lucy.“ Rozběhla se dál po chodbě. „Všechno je báječné.“

Později jsem přemýšlela o tom, že se vůbec nezmínila o té nehodě.

Ale já koneckonců taky ne.

Nějakou dobu jsem strávila v koupelně a s ručníkem přitisknutým k obličejí jsem se snažila vrátit tvářím barvu, která z nich vyprchala. Když jsem vyšla ven, vlasy se mi pořád lepily na zpcenou tvář. U dveří jsem narazila na několik vykrajovaných kostek mýdla položených na komínku růžových, přeškrobených ručníků a z kuchyně ke mně doléhal Alicin zpěv.

Nechala jsem ručníky být, s úsměvem jsem vyrazila chodbou za zpěvem a cestou se pokoušela urovnat si rukama vlasy. Alice zpívala písničku, kterou jsem znala z rádia. Dívky, s nimiž jsem bydlela naposled, se složily na krémovo-zlatý přijímač značky Silvertone. Nejdřív se střídaly v tom, která z nich ho bude mít u sebe v pokoji — spíš proto, aby se jím mohly chlubit, než pro cokoliv jiného —, a nakonec skončil napůl zapomenutý v přízemí jako trvalá součást společných prostor.

Broukala jsem si melodii s Alicí. „Koukám, že ve zpěvu ses nezlepšila,“ popíchla jsem ji o něco zvučnějším hlasem, aby mě slyšela.

Z kuchyně se ozval smích, a jak jsem si všimla, už zdaleka ne tak zdráhavý. „Běž si sednout, budu tam za chvíli.“

Vrátila jsem se do salonu a poprvé si místnost pořádně prohlédla. Stejně jako ostatní pokoje sestávala z tmavého dřeva a kůže, jejíž nepříjemně nasládlý odér nešlo v pozdně odpolední výhni nevnímat. Všude po pokoji se povalovaly desítky knih. Podívala jsem se na jednu z nich. Charles Dickens. Další napsal nějaký Rus, o němž jsem nikdy neslyšela. Věděla jsem, že Alice čtení moc nedá. Po čtyři roky společného bydlení jsem se ji pokoušela ke čtení přivést, ale ať jsem se ji snažila zaujmout sebevíc, odpovědí mi vždy bylo jen přezírání. „Všichni píšou tak hrozně vážně,“ stěžovala si. Vzpomínám si, jak mě tenkrát napadlo, že kdyby tuto poznámku pronesl kdokoliv jiný, okamžitě bych jím opovrhla, ale u Alice byla ta slova zvláštním způsobem na místě. Představa, jak ji drtí nějaká těžká kniha, působila nepatříčně. Alici charakterizovala lehkost a vzdušnost, jako by byla zrozena pro život, a ne pro čtení o zkušenostech z jiných životů. Jednou jsem se jí o tom zmínila, ale místo odpovědi se jen zasmála a mávla rukou. Přesto to byla pravda. To Alice mě brzy ráno budila, ještě za tmy, vláčela mě k dřevěným židlím na trávníku před kantýnou, deky jí přitom vyklouzávaly z rukou na orosený trávník, a trvala na tom, že musíme být první u východu slunce. V takových tichých chvílích, kdy se mi při výdechu tvořily u úst bílé obláčky, jsem vždy žasla nad tím, že jsme se našly. Že Alicina matka, Američanka, která se později přestěhovala za oceán a vzala si Brita, vystudovala na naší mrňavé vysoké škole ve Vermontu a předurčila tím, že Alice studovala na její *alma mater*. Že se Alici s nejistým úsměvem dařilo dostat mě z pohodlného, ničím nerušeného místa v knihovně, odtrhnout mě od hlasů mrtvých a popostrčit mě do světa živých. Vytáhla jsem si deku až ke

krku, posunula se blíž k jejímu teplému tělu s přáním, aby tyto chvíle nikdy neskončily, ačkoli jsem věděla, že skončit musí.

Přejela jsem prstem po stránkách několika knih a udiveně zjišťovala, že stránky stále nejsou rozřezané. V hlavě se mi začal tvořit obrázek muže, jehož si Alice vzala.

„Překvapilo tě, když jsi mě dneska ráno uviděla u dveří?“ zavolala jsem a posadila se na koženou pohovku, kde mi na kůži prakticky okamžitě vyrazil pot.

„Alice?“ zavolala jsem znovu zamračeně. Vrtěla jsem se ze strany na stranu, pokoušela se střídavě větrat části těla, které se lepily ke koženému potahu, a doufala jsem při tom, že mi pot nezanechá skvrny na nových šatech. Už jsem si stihla všimnout, že se vzduch v Tangeru pohybuje pomalu a téměř nepostřehnutelně. Zdálo se, že stojí, těžký a vlhký. *Malátný*. Rozhodla jsem se, že toto slovo ho vystihuje nejlépe.

„Ale ano,“ řekla zastřeným hlasem, jako by byla někde daleko, a ne ve vedlejší místnosti. „Ano, docela ano.“

Než jsem se stihla na cokoliv zeptat, uslyšela jsem, jak v předsíni cvakla klika. „Alice?“ ozval se hlas, trochu hlubší než v mých představách. „Jsi doma?“ A po chvíli trochu tišeji: „Předpokládám, že dneska jsi to na trh nestihla?“

Když si na tu situaci vzpomenu, jsem si skoro jistá, že přesně v tu chvíli se mi zastavilo srdce.

Stávalo se mi to často. Jen drobný šelest, nic, co by mě mělo zneklidňovat, alespoň podle doktorů. Ujišťovali mě, že to není nic vážného, že mi jen srdce jednou za dlouhou dobu odmítne tlouct v rytmu, vypoví

poslušnost a na vteřinku, nebo snad ještě kratší dobu, se zastaví. Zároveň však taková odmlka trvá dost dlouho na to, aby se další úder v mém hrudníku pronikavě rozezněl. Jako by se mě někdo snažil zašlápnout nebo udupat. Samozřejmě jsem si to v průběhu let mohla jen domyslet, neboť se mi vzpomínky proměňovaly podle toho, co se nakonec událo, ale jsem si skoro jistá, že se mi v tu chvíli srdce skutečně zastavilo. Možná mě tím varovalo, možná jen cítilo nebezpečí. Nikdy se nedozvím, jak to bylo doopravdy, ale jsem přesvědčena, že se mi srdce pokoušelo něco sdělit: varovat mě před mužem, který pomalu kráčel chodbou do pokoje, kde jsem seděla.

Někdy si říkám, co by se stalo, kdybych své srdce tehdy poslechla.

Vstoupil mi do výhledu.

Prohlížela jsem si opálenou tvář posetou pihami, zlatavé vlasy vytvarované do rozmáchlé vlny. Říkala jsem si, že vypadá jako většina mužů jeho věku: veselý, dychtivý, dosud neotupený jednotvárností všedního života. Bylo jisté, že je pohledný. A přesto mi jeho rysy, které by někteří zřejmě považovali za klasicky krásné, připadaly panovačné a pohled na ně jsem nedokázala dlouho snést. Viděla jsem v nich i něco jiného, něco tvrdšího, konkrétnějšího. Pak jsem ale usoudila, že ten dojem může vytvářet i působivý proužek na jeho obleku, a tu myšlenku jsem zavrhla. Ačkoli jsem toho o pánské módě moc nevěděla, bylo zřejmé, že jeho oděv patří k těm dražším. Měl na sobě třídílný oblek s pleteným vzorem, který v Tangeru působil naprosto nepatřičně, a na hlavě mu spočíval světle hnědý plstěný klobouk s úzkou krempou. S trochou závisti jsem si všimla, že

i když je oblečen v těžké látce, vypadá, jako by se ho spalující žár Tangeru vůbec netýkal.

„Máme návštěvu,“ zavolala Alice se zvláštním tónem v hlase. „Lucy přijela.“ *Fistule*, říká se tomu tak? uvažovala jsem.

„Lucy?“ zopakoval na prahu místnosti a zamračil se.

„Lucy, drahoušku. Přítelkyně ze školy.“ Alice se dutě zasmála. „Tolik jsem ti toho o ní vyprávěla.“

Samozřejmě nevyprávěla. Došlo mi to už při pohledu na Johnovu zmatenou tvář, když Alice poprvé vyslovila mé jméno. Z jeho výrazu jsem usoudila, že o mně nikdy ani neslyšel.

„Neudělala jsi náhodou něco k večeři, Alice? Umírám hladu,“ pronesl John vyčerpaně a začal si rozvazovat kravatu. Právě v ten moment mě zaregistroval, cizinku na své pohovce. Zatvářil se otráveně, ale po chvíli si prohlédl moji postavu — v pěkných šatech a vcelku přitažlivou —, jeho rysy se uvolnily a nechuť se proměnila v překvapení a snad i radost. „Tak vy musíte být ta nechvalně známá Lucy.“ Usmál se, jednou rukou si uhladil kravatu a druhou mi podal. „Jsem moc rád, že vás konečně poznávám.“

Přijala jsem nabízenou ruku a okamžitě jsem zalitovala, že já mám dlaň tak vlhkou. „Těší mě.“

Naklonil hlavu na stranu a jeho úsměv se změnil ve zvláštní úšklebek, o němž si zřejmě sám myslel, že je okouzlující. Cítila jsem, jak se pokouší zorientovat a vzpomenout si, jestli mě zná, nebo hůř, jestli by mě měl znát. Čekal, že mu dám nějaké znamení. Já jen mlčela. „Nemáte žízeň?“ zeptal se po několika vteřinách ticha.

V tu chvíli vyšla z kuchyně Alice se stříbrným podnosem v rukou. Chystala jsem se vstát, abych od ní

podnos vzala, ale to už ho pokládala na dřevěný pult v zadním rohu místnosti.

Přestože už byl skoro večer, převlékla se z županu, který na sobě měla předtím, do domácích šatů z hedvábného krepu, jež soudě dle bokové sukně patřily mezi její starší kousky, ačkoli jsem si na ně ze školy nepamatovala. Nezměnily se však jen její šaty — jako by tu teď stála jiná dívka než ta, která mě odpoledne vítala. Vyzařovala z ní euforie a po rozmrzelosti předchozích hodin nebylo ani památky. Nejspíš z ní vyprchala v přítomnosti manžela — to slovo mi stále nešlo přes rty. Sledovala jsem ji, jak nám prudkými, bizarními pohyby plní skleničky a působí najednou tak neuvěřitelně křehce, a při tom mě napadlo, jestli se snad před námi neroztříští na milion malých kousků.

„Takže stará přítelkyně z vysoké, říkáš?“ zeptal se John Alice. „To je tedy překvapení.“ Natáhl se pro skleničku, kterou mu podávala a po jejíchž chladných stěnách už začínaly stékat vysrážené kapky. „Netušil jsem, že má moje malá, tajemná Alice nějaké přátele,“ zažertoval.

„Samozřejmě že mám přátele,“ zasmála se Alice, ale viděla jsem, že ji jeho komentář ranil.

„Led,“ prohlásil a zvedl obočí. „Tak teď už mám jistotu, že to je zvláštní příležitost. Martini nikdy nepijeme na ledu, Lucy,“ prohlásil způsobem, který zněl jako výtku. Natáhla jsem se k Alici pro svůj drink. „Už teď se mi vaše přítomnost začíná zamlouvat.“ Zasmál se a pořádně si přihnul. „A když už mluvíme o vaší přítomnosti, opravdu jste do Tangeru přicestovala sama?“ Když jsem kývla, usmál se a zeptal se odkud.

„Z New Yorku,“ odpověděla jsem a sledovala výraz v Alicině tváři.

Zamračil se. „A vašemu partnerovi to nevadí? Že cestujete sama.“

Rty se mi roztáhly do úsměvu. „Obávám se, že to nemá komu vadit.“

Alice po mém rychlém přiznání odvrátila zrak, zatímco John se ke mně naklonil s výrazem, že se té představy hodlá držet. „Nikomu? Opravdu vůbec nikomu?“

„Opravdu ne,“ povzdechla jsem si.

„To už nezbyl ani jeden? Nemohli přece všichni padnout ve válce. Možná se vás jen bojí?“ nadhodil opět s úsměvem.

Zaregistrovala jsem, jak sebou Alice trhla. „Nebud impertinentní, Johne,“ zamumlala.

„Jen se tomu pokouším přijít na kloub, nic víc,“ odpověděl a teatrálně si promnul bradu. „Svobodná dívka v New Yorku? Podle těch filmů by člověk řekl, že to není možné. A podívejme na ni,“ ukázal na mě. „Prostě mi to nedá.“ Předklonil se. „Nejste třeba příliš vybíravá? Není to tím? Nebo je v tom snad něco jiného?“ pokračoval a do hlasu se mu vkradl posměvačný tón. „Slyšel jsem o vás děvčatech z Benningtonu různé věci.“

Alice zrudla. „Proboha, Johne, nech toho.“

„Každopádně, teď jste tady,“ řekl John odlehčeně, skoro žoviálně. Všimla jsem si, že se usmívá jen ústy, ne očima. „Třeba se nám podaří najít pro vás vhodného nápadníka tady v Tangeru. Bůh ví, co jich tu je. I když si nejsem jistý,“ pokračoval a kroutil hlavou, „jestli teď někdo z nich má na tohle myšlenky. Vybrala jste si na cestu do Maroka zajímavou dobu.“

„Co tím myslíte?“ zamračila jsem se.

„Vy jste o tom neslyšela?“ zeptal se s jemným úsměškem a svařtil obočí, zřejmě s cílem vyvolat komický efekt. „Domorodci začínají být neklidní.“

„Takhle o tom nemluv,“ okřikla ho Alice a pohnula rameny tak, jako by se chtěla schoulit ještě víc do sebe a uniknout tak našemu rozhovoru.

„Jak takhle?“ zeptal se John s hranou nevinností.

„Takhle,“ zopakovala a zatvářila se vážně. „Jako by o nic nešlo.“

Otočil se ke mně a krátce se zasmál. „Někdy mám pocit, jako by si Alice snad myslela, že trápením místních rozumí lépe než ostatní,“ dobíral si ji, „ačkoli z domu vychází jen výjimečně a kromě mě nepříjde s nikým do styku.“

„To není pravda,“ protestovala.

„Asi ne úplně,“ připustil. „Ale přesto na tuhle záležitost reaguješ přecitlivěle.“

Všimla jsem si podráždění, které se Alici objevilo ve tváři. „Co přesně myslíte tím neklidní?“ zeptala jsem se, přestože už jsem z novin, které jsem v posledních pár týdnech zahlédla, získala matnou představu.

„Jde jim o nezávislost,“ odpověděl John a přimhouřil oči. „Už je nebaví žít v područí někoho jiného a já se jim vůbec nedivím. Kvůli tomu jsou teď všude samí Francouzi. Odhodlaní bránit své zájmy až do úplného konce. Od předminulého roku, kdy vyhnali Muhamada a vypukly nepokoje, jejich síly vzrostly. Pravda, tohle je Tanger, tady je to jiné. Nebo by aspoň mělo být. Každopádně jsou tady. Když se budete dívat pozorně, uvidíte je. Skoro to vypadá, jako by se zuby nehty upínali k naději, že se štěstí zase přikloní na jejich stranu, proto tu všude pobíhají jejich malí špehové.“

„Špehové?“ zeptala jsem se.

„Prosím tě, přestaň s tím,“ požádala ho Alice a usrkla si z koktejlu. Všimla jsem si, že se jí mírně třesou

ruce. „John občas rád předstírá, že žije ve špionážním románu. Neustále má pocit, že ho někdo sleduje, nejen Francouzi. Vůbec si ho nevěšmej. Jsi tady v naprostém bezpečí, Lucy.“ Zarazila se. „Tedy ve stejném bezpečí jako všichni v Maroku.“

Najednou mi před očima vytanul obraz Johna, jak číhá v temné uličce, a Alice, již sleduje vlastní manžel jako nějakou dámu v nesnázích z filmu, kde do role padoucha obsadili právě Johna. Musela jsem se přemáhat, abych se neotřásla.

„Není Francouzka, bude v pořádku,“ pronesl John, přezíravě máchl rukou a vytrhl mě tím z představ. „Nemusí se obávat, že by zbraně, které nosí schované pod dželabami, byly určené pro ni. Tedy alespoň ne ty, které mají připravené na Francouze.“

Cítila jsem, jak mi zrudly tváře a na kůži mi ze zlosti a vzteku vyrazily krůpěje horkého potu.

„Ale jde přece o opravdu citlivé téma,“ naléhala jsem a narážela při tom na to, jak John před chvílí znevažil Alicinu poznámku. „Mluvíme tady o utlačovateli a utlačovaných, nebo ne?“ vyjelo ze mě dřív, než jsem se nad tím stihla znovu zamyslet nebo se zarazit. „Jaké téma může být citlivější?“

Při mých slovech mu v jeho malých vnímavých očích zablesklo cosi zlého, co mě donutilo přemýšlet, jak asi na má slova zareaguje. Než jsem si však stačila ujasnit, byl-li ten záblesk opravdu skutečný, byl pryč, zmizel. „Aha,“ řekl. „Už to chápu. Vy jste jedna z nich.“

Záměrně jsem se dál tvářila klidně. „Z nich?“

„Víte, co myslím, jedna z těch žen,“ vysvětlil a hlasitě usrkl ze svého drinku. „Z těch nezávislých, co demonstrativně odcházejí od plotny.“

„Johne, nech toho,“ hlesla Alice ztrápeně. Její hlas zněl napjatě a nepřírozně, tvář měla o jeden až dva odstíny bledší.

„Čeho?“ zasmál se. „Jenom říkám, co vidím, nic víc.“

„No,“ začala jsem a na chvíli se odmlčela, abych se napila. „Vidíte správně, řekla bych. Opravdu jsem jedna z těch nezávislých žen, co demonstrativně odcházejí od plotny.“ Usmála jsem se. Nehodlala jsem se před ním hrbít.

„Ha!“ vykřikl John a plácl se do stehna. „Vidíš?“ otočil se k Alici. „Měl jsem pravdu.“

„Ano,“ odpověděla, aniž se na něj podívala.

Naklonila jsem se dopředu. „Takže je to opravdu tady?“ zeptala jsem se ve snaze opustit téma. „Myslím nezávislost.“

John přikývl, očividně byl se změnou tématu spokojený, nebo tak alespoň vypadal. „Ano, ano. Vše už je dohodnuto, věci se daly do pohybu. Francouzi už se vlády nad Marokem vzdali, a ani Španělům to nebude dlouho trvat. Tanger přijde nejspíš na řadu jako další. Je to správné, jak už jsem říkal. Nezávislost je vždy správná věc. Mám ale dojem, že naše dny tady se chýlí ke konci, abych tak řekl. Tik tak.“ Znovu si přihnul ze své sklenky. „Pro ty z nás, kteří tu zůstanou, nastanou změny.“

„Jaké?“ Zamračila jsem se.

Odmlčel se a zadíval se na mě, jako by zcela neporozuměl otázce. A pak se znovu plácl do stehna a zvolal: „To je právě ta otázka, nemám pravdu?“

Zaraženě jsem přikývla. „Ano, asi ano.“

Ponořili jsme se do ticha a všichni tři jsme upřeně zírali do sklenic. Nešlo mi do hlavy, jak si tento muž mohl získat Alicino srdce. Vzpomínala jsem na minulost, na